

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Kováčovej a členov senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a JUDr. Jozefa Milučkého, v právnej veci žalobcu: **M., spol. s r.o., zastúpeného Mgr. P. N., advokátom**, proti žalovanému: **Slovenská obchodná inšpekcia, Ústredný inšpektorát Slovenskej obchodnej inšpekcie**, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. SK/ 0641/99/08 zo dňa 20. októbra 2008, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 15 S 28/2008-33 zo dňa 25. februára 2009, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre č. k. 15 S 28/2008-33 zo dňa 25. februára 2009 **z m e ň u j e** tak, že rozhodnutie žalovaného správneho orgánu č. SK/0641/99/08 zo dňa 20. októbra 2008 ako aj rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu Slovenskej obchodnej inšpekcie v Nitre, Inšpektorátu Slovenskej obchodnej inšpekcie pre Nitriansky kraj č. N/0056/04/08 zo dňa 17. júla 2008 **z r u š u j e a v e c v r a c i a** žalovanému **správnemu orgánu na ďalšie konanie**.

Účastníkom náhradu trov konania **n e p r i z n á v a**.

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Nitre zamietol žalobný návrh žalobcu, ktorým žalobca žiadal zrušiť rozhodnutie žalovaného správneho orgánu, ktorým žalovaný v odvolacom konaní zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil rozhodnutie Inšpektorátu Slovenskej obchodnej inšpekcie v Nitre pre Nitriansky kraj č. N/0056/4/08 zo dňa 17. júla 2008, ktorým prvostupňový správny orgán uložil žalobcovi

pokutu vo výške 100 000 Sk pre porušenie povinnosti vyplývajúcej z § 7 ods. 5 zákona č. 529/2002 Z.z. o obaloch, nakoľko inšpektormi SOI bolo pri kontrole vykonanej dňa 27.03.2008 v prevádzkovej jednotke potraviny M., zistené, že si účastník konania nesplnil povinnosť odberať zálohované obaly bez viazania odberu na nákup tovaru. Krajský súd takto rozhodol, keď mal za preukázané, že predmetné rozhodnutia správnych orgánov vychádzali z realizovanej kontroly prevádzkarne žalobcu zo dňa 27.03.2008, podľa ktorej bolo inšpektormi SOI zistené, že žalobca si nesplnil povinnosť odoberať zálohované obaly bez viazania odberu na nákup tovaru, pričom inšpektori SOI vystupovali v pozícii spotrebiteľov, ktorí žiadali o odobratie zálohovaných, opakovane použiteľných obalov – vratných pivových fliaš C. a G. Tento druh výrobku sa nachádzal v ponuke na predaj pre spotrebiteľa v kontrolovanej prevádzke, pričom zo strany zamestnankyne žalobcu došlo k odmietnutiu ich odobratia a vrátenia zálohy za predmetné obaly, pričom odobratie uvedených obalov bolo zo strany žalobcu podmienené ďalším nákupom tovaru. Inšpekčný záznam o realizovanej kontrole primárne preukazuje skutkový stav zistený realizovanou kontrolou a nepochybne k jeho obsahu mal možnosť vyjadriť sa kontrolovaný subjekt. Ďalej z odôvodnenia rozsudku krajského súdu vyplýva, že žalobcom namietaná skutočnosť, že inšpektormi SOI neboli ponúknuté zálohované vratné obaly s označením etikiet C. a G., nemožno považovať za súčasť nezákonného postupu pri vykonávaní kontroly, pretože použitie konkrétneho druhu vratných obalov – pivových fliaš vo vzťahu k nalepenej etikete nie je právne relevantné, nakoľko v danom prípade sa jedná o typizované fľaše, a aj s poukazom na stanovisko Ministerstva životného prostredia SR typ nalepenej etikety nie je rozhodujúcim na povinnosťou predajcu odobrať predložený zálohovaný obal spotrebiteľom. Taktiež prvostupňový súd vyslovil záver, že nemá dôvod pochybovať o tvrdení skutočnosti zo strany SOI, že prítomná predavačka A. B. s nimi nedostatočne komunikovala v slovenskom jazyku, resp. že by z jej prejavu bolo zrejmé, že nechápe pojmový význam jednotlivých slovenských slov a žalobca v priebehu konania nepredložil žiaden relevantný dôkaz, ktorým by preukázal obmedzenú schopnosť p. B. komunikovať, prípadne chápať slovenský jazyk, a preto aj následné spochybňovanie obsahu inšpekčného záznamu, ktorý p. B. podpísala, možno považovať za špekulatívne so snahou účelovo zmeniť operatívne zistený skutkový stav v čase kontroly.

Proti rozsudku krajského súdu podal odvolanie žalobca a žiadal, aby Najvyšší súd SR napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil a rozhodnutie žalovaného správneho orgánu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a zaviazal žalovaného k náhrade trov prvostupňového ako i odvolacieho konania. Namietal dôvodnosť ako aj výšku uloženú pokutu a taktiež, že v zmysle ustanovenia § 22 ods. 1 správneho poriadku správny orgán zápisnicu nespísal, táto sa nenachádza v správnom spise a krajský súd sa s touto námietkou žalobcu vôbec nevysporiadal. Taktiež prvostupňový súd sa riadne nezaoberal v žalobe uvedenými žalobnými bodmi a namietal i porušenie čl. 44 ods. 1 Ústavy SR. Krajský súd odmietol návrh žalobcu

na doplnenie dokazovania výsluchom svedkyne A. B. a tiež návrh na konfrontáciu svedkyne s inšpektormi, pričom medzi výpoveďou svedkyne a výpoveďami inšpektorov bol zásadný rozdiel. Nakoľko tento rozpor nebol v priebehu správneho konania odstránený, tak podľa žalobcu bol to dôvod, aby súd zrušil rozhodnutie žalovaného pre nedostatočne zistený skutkový stav. Žalobca vo svojom odvolaní ďalej vytýkal, že krajský súd nezaujal právny názor k potrebe nariadiť ústne pojednávanie v zmysle § 21 správneho poriadku, a preto v tejto časti je jeho rozhodnutie nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov a nenariadenie ústneho pojednávania vo veciach trestného charakteru nie je v súlade ani so štrasburskou judikatúrou. V súvislosti so štrasburskou judikatúrou poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 SŽ-o-KS 144/2006, publikovaný v časopise Zo súdnej praxe pod č. 29/2007, taktiež poukázal na čl. 1 ods. 2 veta prvá a čl. 7 ods. 5 Ústavy SR, ako i na čl. 6 Dohovoru. Žalobca taktiež poukázal na princípy spravodlivého súdneho konania a čl. 6 ods. 3 Dohovoru, ktorý zakotvuje minimálne práva obvineného z trestného činu, keď podľa písm. d) tohto článku obvinený z trestného činu má právo vypočúvať alebo dať vypočúvať svedkov proti sebe a dosiahnuť predvolanie a výsluch svedkov vo svoj prospech za rovnakých podmienok ako svedkov proti sebe. Poukázal tiež na rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva zo dňa 02.09.1998, a to Kadubec proti Slovensku a Lauko proti Slovensku, kde podľa žalobcu Európsky súd pre ľudské práva dospel k záveru, že ide o trestné veci, a to bez ohľadu na relatívne nízke sankcie. Preto vo všetkých veciach, ktoré je možné subsumovať pod pojem „veci trestného charakteru“ musí mať osoba, proti ktorej sa vedie konanie, možnosť domôcť sa práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 Dohovoru. Žalovaný tým, že nenariadil ústne pojednávanie na prejednanie správneho deliktu, nakoľko v prípade žalobcu ide o vec trestného charakteru, tak porušil tým právo žalobcu na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 Dohovoru. Taktiež žalobca namietal porušenie § 33 ods. 1, § 46, § 22 ods. 1 správneho poriadku a že podkladom na vydanie napadnutého rozhodnutia boli dôkazy, ktoré neboli získané v súlade s ustanovením § 3 ods. 1 a § 34 ods. 1 správneho poriadku. O vykonaných dôkazoch nie je spísaná zápisnica, najprv o výpovedi predavačky A. B. a o výpovediach inšpektorov a účastníkov konania, prostredníctvom svojho štatutárneho orgánu, nemal možnosť byť prítomný pri výsluchu týchto svedkov a nemohol im klásť otázky. Poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 SŽ-o-KS 85/2006. V súvislosti s predavačkou A. B. poukázal na to, že inšpektori žalovaného ju nepoučili o možnosti vypovedať v jej materinskom jazyku (§ 7 ods. 2 zákona č. 270/1995 Z.z.) a preto jej výpoveď bola získaná protiprávne a poukázal na to, že kto vyhlási, že neovláda jazyk, v ktorom sa vedie konanie, má právo na tlmočníka. Nie je povinnosťou svedka predkladať a označiť dôkaz o tom, že dostatočne neovláda úradný jazyk a krajský súd pochybil podľa žalobcu, keď vychádzal z koncentračnej zásady, ktorá zo správneho poriadku nevyplýva a bolo vecou žalobcu, kedy a akým spôsobom využije svoje procesné práva na obranu v rámci celého správneho konania a skutočnosť, že žalobca svoje práva využil prvýkrát v odvolaní proti prvostupňovému správneému poriadku neznamena, že s rozhodnutím prvostupňového

správneho orgánu súhlasil. Podľa žalobcu z výkladu ustanovenia § 7 ods. 6 zákona č. 529/2002 Z.z. vyplýva, že povinná osoba nie je povinná odoberať obaly tých výrobkov, ktoré do obehu neuvádza, a v prípade rovnakého obalu dvoch rôznych výrobkov, z ktorých povinná osoba jeden výrobok uvádza do obehu a druhý výrobok do obehu neuvádza, povinná osoba nie je povinná odoberať obal toho druhého výrobku. Vzhľadom na uvedené žiadal žalobca napadnutý rozsudok krajského súdu zmeniť a rozhodnutie žalovaného zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Žalovaný správny orgán sa písomne k odvolaniu žalobcu proti rozsudku krajského súdu vyjadril, poukázal na dôvody uvedené vo svojom rozhodnutí a žiadal rozsudok Krajského súdu v Nitre potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p.) preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu dôvodov odvolania podľa § 212 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. bez nariadenia pojednávania v zmysle § 250ja ods. 2 v spojení s § 214 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. s tým, že deň verejného vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.supcourt.gov.sk, a dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné. Rozsudok verejne vyhlásil dňa 24. februára 2010 (§ 156 ods. 1 a 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.).

Podľa § 244 ods. 1 O.s.p. v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Najvyšší súd Slovenskej republiky s ohľadom na obsah podanej žaloby posudzoval, či správne orgány pri rozhodovaní vychádzali z dostatočne zisteného skutkového stavu veci. S ohľadom na námietku žalobcu ohľadne hodnotenia dôkazov zisťoval, či konanie o správnom delikte bolo vedené takým procesným postupom, ktorý zabezpečoval správny výsledok, a či boli dôkazy vykonané spôsobom zodpovedajúcim pravidlám spravodlivého procesu.

Je pravdou, ako uvádza právny zástupca žalobcu, zákon o priestupkoch v ustanovení § 73 ods. 2 zakotvuje základné procesné práva a povinnosti obvineného z priestupku a poskytuje obvinenému z priestupku širší okruh procesných práv a predovšetkým zakotvuje zásadu prezumpcie neviny obvineného z priestupku. Obvinený z priestupku má právo vyjadriť sa ku všetkým skutočnostiam, ktoré sa mu kladú za vinu a k dôkazom, uplatňovať skutočnosti a dôkazy na svoju obhajobu, podávať návrhy a opravné prostriedky. K výpovedi ani k priznaniu nemôže byť donucovaný. Realizácia zásady prezumpcie neviny znamená, že správny orgán je

povinný dokázať vinu obvineného z priestupku, a ak sú o nej pochybnosti, musí rozhodnúť v prospech obvineného z priestupku (in dubio pro reo).

Taktiež odvolací súd dáva za pravdu žalobcovi, že priestupkové konania majú v zmysle ustálenej štrasburskej judikatúry v zásade charakter konania o trestnom obvinení. Správny orgán musí preto rešpektovať procesné práva obvineného z priestupku, základné zásady správneho konania a článok 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorý zaručuje právo na spravodlivý proces. Súčasťou práva na spravodlivý proces je právo na spravodlivé súdne konanie, ktoré subsumuje základné súdno-procesné princípy a zo štrasburskej judikatúry vyplýva, že tieto princípy sa vzťahujú aj na konanie správne a exekučné. Článok 6 ods. 3 Dohovoru zakotvuje minimálne práva obvineného z trestného činu. Podľa písm. d) čl. 6 obvinený z trestného činu má právo vypočúvať alebo dať vypočúvať svedkov proti sebe a dosiahnuť predvolanie a výsluch svedkov vo svoj prospech za rovnakých podmienok, ako svedkov proti sebe.

Podľa ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva nie je rozhodujúca klasifikácia protiprávneho konania na správne delikty a trestné delikty vnútroštátnym poriadkom. Podľa Európskeho súdu pre ľudské práva je potrebné i sankcie v priestupkových veciach vo forme pokuty považovať za sankcie represívneho charakteru a dospel k záveru, že ide o trestné veci, a to bez ohľadu na relatívne nízke sankcie. Vo všetkých veciach, ktoré je možné subsumovať pod pojem „veci trestného charakteru“ musí mať osoba, proti ktorej sa vedie konanie, možnosť domôcť sa práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 Dohovoru.

Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že v prípade žalobcu išlo o vec trestného charakteru o to viac, keď vzhľadom na uvedené skutočnosti predmetom prieskumu je sankcia za príslušný správny delikt, kde sú vzhľadom i na spoločenskú nebezpečnosť vyššie sankcie ako pri priestupkových veciach. Teda nesporne ide o vec trestného obvinenia a preto procesný postup správnych orgánov nemožno hodnotiť ako súladný so zákonom, pretože príslušné ústne pojednávanie malo byť nariadené už v konaní pred správnym orgánom prvého stupňa.

Pri hodnotení dôkazov z hľadiska ich zákonnosti správny orgán posudzuje, či dôkazy boli získané a vykonané spôsobom zodpovedajúcim zákonu, alebo či z tohto hľadiska je i možné vyčítať určité chyby, t.j. či ide o dôkazy zabezpečené v súlade so zákonom alebo ide o dôkazy nezákonné. K dôkazom, ktoré boli získané alebo vykonané v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi nemožno prihliadnuť a iný postup správneho orgánu by mal za následok, že porušenie všeobecne záväzného právneho predpisu by sa premietlo do skutkového stavu veci, ktorý zistil správny orgán, a v konečnom dôsledku aj do rozhodnutia vo veci samej. Ak by správny orgán prihliadol k nezákonným dôkazom a na základe takýchto dôkazov by postavil skutkové zistenia, tak by potom správny orgán správne konanie

v predmetnej veci zaťažil chybou, ktorá by mala za následok vecne nesprávne a v konečnom dôsledku aj nezákonné rozhodnutie.

Z administratívneho spisu odvolací súd zistil, že príslušné správne orgány postupovali v priebehu dokazovania v správnom konaní v rozpore s vyššie uvedeným. Postupom správneho orgánu došlo okrem iného k závažnému porušeniu ustanovenia § 33 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní. V odvolacom správnom konaní bolo povinnosťou odvolacieho orgánu ex offio prihliadnuť na uvedené nezákonne vykonané dokazovanie zo strany prvostupňového správneho orgánu a nakoľko tieto skutočnosti unikli pozornosti Krajského súdu v Nitre nemohol potom odvolací súd postupovať inak, než napadnutý rozsudok krajského súdu zmeniť podľa § 250ja ods. 3 O.s.p. a rozhodnutia správnych orgánov vydané v inštančnom postupe ako nezákonné zrušiť a vec vrátiť žalovanému správneho orgánu na ďalšie konanie.

O trovách konania rozhodol odvolací súd v zmysle ustanovenia § 224 ods. 1 v spojení s § 250k ods. 1 veta druhá a § 250l ods. 2 O.s.p. a žalobcovi napriek úspechu v odvolacom konaní náhradu trov konania z dôvodov hodných osobitného zreteľa nepriznal. Tieto dôvody hodné osobitného zreteľa videl odvolací súd v samotnej povahe tohto konania a predovšetkým v tom, že ako vyplýva z administratívneho spisu i sám žalobca bol v konaní predovšetkým pred prvostupňovým správneho orgánom ako i odvolacím správneho orgánom málo aktívny, a v podstate až po vydaní rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu začal vo veci produkovať dôkazy a poukazovať na pochybenia, ktorých sa prvostupňový správny orgán dopustil v priebehu správneho konania, ako i štrasburskú judikatúru vzťahujúcu sa na príslušné konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

V Bratislave dňa 24. februára 2010

JUDr. Elena Kováčová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Nikoleta Adamovičová